

Výročná správa
Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí

ku Konsolidovanej účtovnej závierke

k 31. 12. 2016

Bratislava, 30. 6. 2017

JUDr. Miroslav Lajčák
*Minister zahraničných vecí a európskych
záležitostí Slovenskej republiky*

Obsah

Úvodné slovo štatutára	4
Profil spoločnosti.....	7
Predmet činnosti MZVaEZ SR	10
Informácie o fungovaní MZVaEZ SR.....	11
Konsolidovaná účtovná závierka MZVaEZ SR k 31. 12. 2016 a správa audítora.....	14

Úvodné slovo štatutára

5

Vážení priatelia, milí čitatelia, teším sa, že ste siahli po výročnej správe o zahraničnej politike Slovenska z dielne Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. Je pre nás povzbudivé, že sa zaujímate o výsledky práce nášho rezortu.

V marci 2016 sa na Slovensku konali parlamentné voľby. Nová vláda, ktorá z nich vzišla, pripravila svoje programové vyhlásenie na roky 2016 – 2020. Z neho vyplynula pre ministerstvo hlavná priorita, ktorou je pružne reagovať na príležitosti a negatíva vonkajšieho prostredia. Touto prioritou sme sa v roku 2016 dôsledne riadili.

Medzinárodná situácia v uplynulom roku, žiaľ, Slovensko vystavila riešeniu ďalších kríz, destabilizácií a vojnových konfliktov. Boli sme svedkami pokračujúceho nebývalého utrpenia civilného obyvateľstva, ktoré si vyžadovalo obrovské nasadenie humanitárnej pomoci vo vojnových konfliktoch, krízových oblastiach či inak postihnutých regiónoch. Pretrvávajúce násilie i teroristické útoky len zvyšovali pocit globálnej nestability, posilňovali vzájomnú nedôveru a podkopávali mierové úsilie.

Ani európske krajiny neboli uchránené od terorizmu. Vybral si svoju daň na ľudských životoch, ale zároveň bol vnímaný ako útok na náš spôsob života a na demokratické zriadenia, v ktorých žijeme. Predstavuje novú výzvu – rovnako ako migračné vlny, naďalej napájané prúdmi migrantov nielen z vojnu sužovaných krajín, predovšetkým Sýrie, ale aj z Afganistanu, Iraku a početných krajín Afriky.

K tomuto dramatickému vývoju sa pridružili vnútroeurópske problémy. Najvýraznejším z nich bolo júnové referendum v Spojenom kráľovstve, ktorého výsledkom je rozhodnutie o jeho odchode z EÚ. Pre Úniu, ktorá si už pomaly zvykla na nekončiace sa krízy, na pocity neistoty, diskontinuity, až istého odcudzenia, predstavuje vystúpenie veľkého a vplyvného európskeho štátu novú, bezprecedentnú a opäť skôr negatívnu skúsenosť.

V tejto súvislosti chcem zopakovať, že napriek rozhodnutiu občanov Spojeného kráľovstva zostáva EÚ jedinečným projektom integrácie, ktorý je mimoriadne potrebný ako garant prosperity a bezpečnosti v Európe, a to aj tvárou v tvár narastajúcemu extrémizmu a nacionalizmu. Slovensko aj preto počas roka pôsobilo smerom k stabilizácii EÚ, k zlepšeniu jej fungovania a v konečnom dôsledku zabezpečeniu jej prežitia.

V roku 2016 sa svet stal opäť o niečo menej bezpečným miestom na život a rozhodne menej predvídateľným. Globalizácia z roka na rok prispieva k jeho komplexnosti, prepájajúc geografické, politické či ekonomické záujmy do spleti fenoménov s najrozličnejšími dôsledkami. Paralelne s tým erózia dodržiavania pravidiel, ale aj základných princípov etiky a ľudskosti ústi do pocitov ohrozenia a neistoty bežných občanov. Tí tak žijú v strachu z nekončiaceho sa terorizmu, šíriaceho sa radikálneho extrémizmu a pokračujúcej nestability v mnohých regiónoch sveta. Nemožno podceňovať ani to, ako sa v Európe šíri fenomén populizmu a radikalizmu. Početné populistické strany získavajú stále väčšiu podporu, a to na úkor tradičných politických síl, ktoré však nedokážu dlhodobo splňať očakávania vlastných občanov. Tento vývoj ohrozuje spoluprácu členských krajín EÚ, schopnosť dosahovať kompromisy a dohody a nakoniec vedie len k nebezpečnej renacionalizácii jednotlivých spoločností.

Odpoveďou na tieto hrozby musí byť naše adaptovanie sa na nové politické trendy, nekonvenčné hrozby, ako aj maximalizovanie medzinárodných mechanizmov. Musíme klásť väčší dôraz na bezpečnosť a obranu, najmä na pozitívnu európsku spoluprácu s obnovenou dôverou, vzájomným rešpektom, pozorne počúvajúc jeden druhého.

V tomto komplexnom a komplikovanom kontexte dokázalo Slovensko premeniť na úspech viacero príležitostí. Najvýznamnejšou z nich bola zodpovedná úloha po prvý raz predsedat' Rade EÚ. S radosťou a so zadosťučinením môžeme konštatovať, že sme toto poslanie zvládli z hľadiska obsahu, organizácie aj logistiky, o čom svedčia nezávislé ocenenia zahraničných partnerov za profesionalitu, spoľahlivosť a odbornosť.

V náročnej situácii, v ktorej sa EÚ nachádzala, možno pozitívne vnímať substantívne úspechy v jednotlivých agendách. Splnili sme svoj zámer dosiahnuť výsledky vo všetkých štyroch prioritných oblastiach. Chceme zdôrazniť, že sme svoju úlohu zvládli dokonca inovatívne. Neformálny Bratislavský samit v septembri promptne reagoval na štiepenie EÚ a priniesol jednotný záväzok pokračovať v európskom projekte. Odštartoval Bratislavský proces reflexie o budúcnosti EÚ, ktorý má prinavrátiť dôveru občanov v Úniu a jej schopnosť napĺňať ich očakávania. Početné projekty a podujatia realizované v regiónoch Slovenska so zámerom oslovit' občana, verím, tiež prispeli k zvýšeniu povedomia o slovenskom predsedníctve a význame samotnej EÚ aj u nás doma.

V bezpečnostnej oblasti bol minulý rok významnou udalosťou Varšavský samit Severoatlantickej aliancie, ktorý posilnil dôležité postavenie a kľúčovú bezpečnostnú úlohu NATO. Zároveň však zdôraznil potrebu strategickú adaptáciu Aliancie na nové výzvy. Prijatím Spoločnej deklarácie o zintenzívnení spolupráce medzi NATO a EÚ v oblasti bezpečnosti bol udelený silný mandát na zblížovanie oboch inštitúcií do budúcnosti.

Pozitívnym smerom sa posunula aj naša ekonomická diplomacia, pričom rok 2016 sa niesol v znamení posilnenej a efektívnejšej spolupráce všetkých aktérov. Ministerstvo prebralo úlohu koordinátora dialógu, ako aj rozmanitých foriem vzájomnej spolupráce. Konali sme v duchu schválenej Stratégie vonkajších ekonomických vzťahov na roky 2014 – 2020. Počas nášho predsedníctva v Rade EÚ bola zároveň podpísaná Komplexná hospodárska a obchodná dohoda s Kanadou, ktorú vnímame ako moderný, komplexný a ambiciózny dokument. Ten nemá len ekonomický význam, ale mal by sa stať vzorom pre ďalšie rokovania o liberalizácii obchodu EÚ s tretími krajinami.

Energetika bola naďalej jednou z významných tém zahraničnej politiky Slovenska. Na jednej strane sme obhajovali záujem i dôležitosť pokračovať vo využívaní ukrajinsko-slovenského plynovodného koridoru ako bezpečného a nákladovo efektívneho spôsobu prepravy zemného plynu do Európy. Spolu s viacerými ďalšími krajinami sme však tiež zhodne poukazovali na to, že zámer vybudovať plynovod Nord Stream II nie je kompatibilný s princípmi energetickej politiky EÚ, jej legislatívou a záujmami. Aj preto sme privítali, že energetická bezpečnosť sa stala jedným z pilierov stratégie Energetickej únie.

Starostlivosť o slovenských občanov v zahraničí, ich účinná ochrana či pomoc v núdzových situáciách vzhľadom na spomínané bezpečnostné riziká, ako aj na prirodzene rastúcu mobilitu kladie vysoké nároky na konzulárnu službu. Jej efektívnosť si vyžadovala popri osvedčených formách aj uplatňovanie nových foriem, ako sú využívanie nových elektronických modulov, rozširovanie výjazdových konzulárnych dní a zapájanie honorárnych konzulátov v záujme dostupnosti asistencie.

V minulom roku ministerstvo zavrášilo úvodnú etapu tvorby tzv. národného brandingu. Slovenská republika tak má svoju prvú jednotnú značku, ktorú vyjadruje slogan *Dobrý nápad Slovensko – Good Idea Slovakia*. Značka sa už začala využívať v praxi a postupne povedie k zjednoteniu vizuálnej identity štátnej správy. Do praxe kultúrnej diplomacie bola zavedená v modifikácii *Culture and Slovakia – Good Idea*. Na základe Memoranda o spolupráci medzi rezortom diplomacie a Ministerstvom kultúry SR bola súčasťou multižánrového spektra kultúrnych podujatí najmä počas nášho predsedníctva v Rade EÚ.

Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí oslávil 10. výročie svojho vzniku. Vlni odštartoval implementáciu Koncepcie štátnej politiky vo vzťahu k Slovákom žijúcim v zahraničí na obdobie rokov 2016 – 2020, ktorá prináša nové impulzy, a jeho prácu začala usmerňovať Rada vlády pre krajanské otázky.

Na mnohých zahraničnopolitických témach spolupracoval rezort diplomacie s mimovládny sektorom, akademickou obcou a odbornou verejnosťou, využívajúc ich expertízu v špecifických oblastiach. Mimovládny sektor bol významným partnerom aj pri príprave predsedníctva SR v Rade EÚ a prispel k zviditeľneniu Slovenska prostredníctvom renomovaných podujatí, ako sú konferencie Globsec či Tatra Summit.

Na záver som ponechal ešte jednu významnú oblasť, ktorej sa rezort diplomacie intenzívne venoval, a tou bola multilaterálna dimenzia, osobitne kandidatúry do Organizácie Spojených národov a Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe. Na pôde OSN mala SR v roku 2016 po prvý raz svojho kandidáta v novom, transparentnejšom a inkluzívnejšom procese výberu generálneho tajomníka OSN. Kandidatúra prispela k pozitívnemu zviditeľneniu SR a k potvrdeniu vysokého kreditu slovenskej diplomacie v globálnom meradle. Následne sa Východoeurópska regionálna skupina jednomyselne zhodla na slovenskom kandidátovi na post predsedu 72. zasadnutia Valného zhromaždenia OSN vo voľbách konajúcich sa koncom mája 2017. Okrem toho sa Slovensko úspešne uchádzalo o post predsedníckej krajiny OBSE. Ministri účastníckych štátov OBSE slovenskú iniciatívu privítali a návrh bol prijatý konsenzom. Aj v tomto prípade SR získala túto funkciu po prvý raz, a to na obdobie jedného roka od januára 2019.

Tieto kandidatúry predstavujú pre slovenskú diplomaciu historickú príležitosť stať sa jedným z dôležitých aktérov svetovej diplomacie a efektívne uplatňovať svoj politický vplyv pri presadzovaní kľúčovej priority slovenskej zahraničnej politiky: zabezpečiť mier a prosperitu pre všetkých. Aj to je naša odpoveď na mnohé výzvy, ktoré nás nepochybne čakajú v roku 2017.

Profil spoločnosti

Základné identifikačné údaje

Správca rozpočtovej kapitoly	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky (MZVaEZ SR)
Sídlo správcu rozpočtovej kapitoly	Hlboká cesta 2, 833 36 Bratislava 37
Dátum založenia/zriadenia	1. 1. 1993
Spôsob založenia/zriadenia/vzniku	MZVaEZ SR pôsobí na základe zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
IČO	00699021
DIČ	2020879344
Zriaďovateľ	Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Štefanovičova 5, 817 82 Bratislava IČO: 00151742

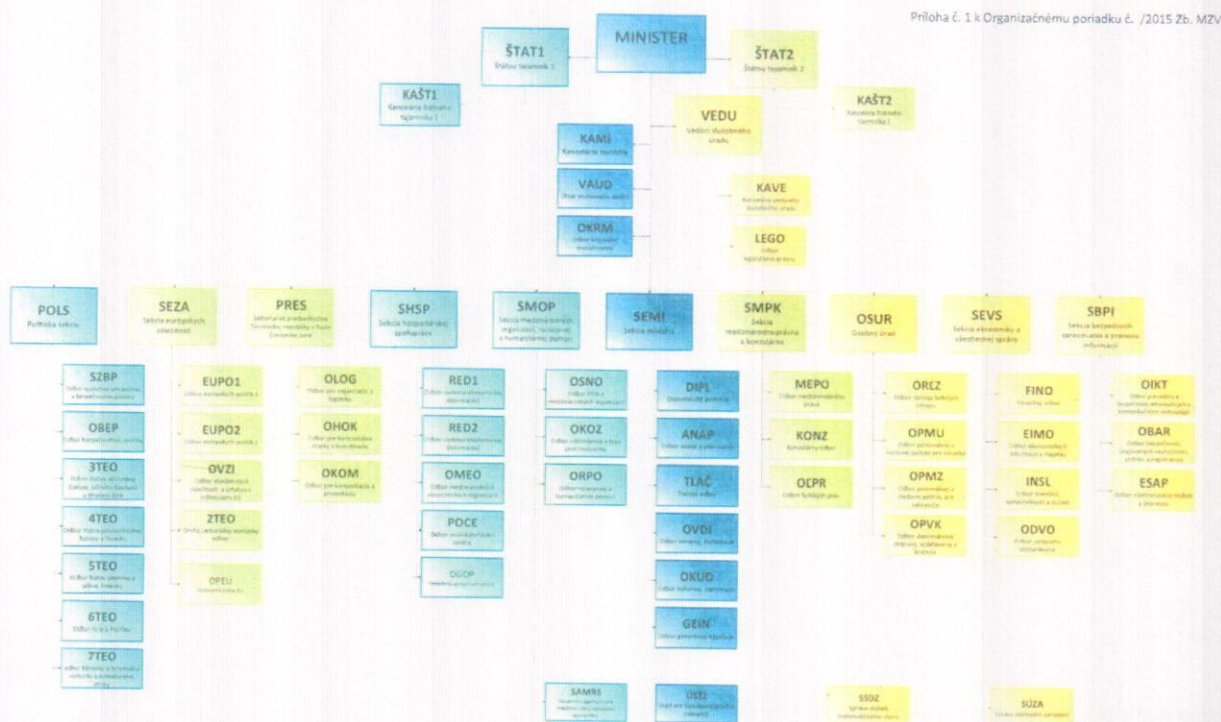
Organizačná štruktúra a identifikácia vedúcich predstaviteľ'ov k 31. 12. 2016

MZVaEZ SR riadi a za jeho činnosť zodpovedá minister zahraničných vecí a európskych záležitostí JUDr. Miroslav Lajčák. Ministra zastupoval do 31.12.2016 štátny tajomník a splnomocnenec vlády SR pre predsedníctvo v Rade EÚ Ing. Ivan Korčok.

MZVaEZ sa organizačne člení na jednotlivé útvary v ústredí (sekcie, odbory a oddelenia) a osobitné organizačné útvary, ktoré vykonávajú diplomatické alebo konzulárne funkcie v zahraničí. V zriaďovateľskej pôsobnosti MZVaEZ sú štyri právnické osoby:

- Správa účelových zariadení (SÚZA),
- Správa služieb diplomatickému zboru (SSDZ),
- Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (SAMRS),
- Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí (ÚSŽZ).

Organizačnú štruktúru zobrazuje nasledujúca tabuľka:

Základná charakteristika organizácií konsolidovaného celku

Na rozpočet kapitoly MZVaEZ SR sú okrem konsolidujúcej účtovnej jednotky napojené celkovo 3 typy účtovných jednotiek, a to rozpočtové organizácie, príspevková organizácia a akciová spoločnosť.

1.) rozpočtové organizácie

Obchodné meno	Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (SAMRS)
Sídlo	Grösslingová 35, Bratislava
Druh vplyvu	Rozpočtová organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti MZVaEZ SR – dcérska spoločnosť
IČO	31819559

Obchodné meno **Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí (ÚSŽZ)**
Sídlo Palisády 29/A, Bratislava
Druh vplyvu Rozpočtová organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti
MZVaEZ SR – dcérska spoločnosť
IČO 30798868

2.) príspevková organizácia

Obchodné meno **Správa účelových zariadení (SÚZA)**
Sídlo Pražská 7, Bratislava
Druh vplyvu Príspevková organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti MZVaEZ
SR – dcérska spoločnosť
IČO 30806101

3.) akciová spoločnosť

Obchodné meno **Správa služieb diplomatickému zboru (SSDZ)**
Sídlo Palisády 31, Bratislava
Druh vplyvu Akciová spoločnosť v zakladateľskej pôsobnosti
MZVaEZ SR – 100% majetková účasť
IČO 35822163

Predmet činnosti MZVaEZ SR

Na základe osobitného zákona ministerstvo zabezpečuje najmä:

- a) ochranu práv a záujmov Slovenskej republiky a jej občanov v zahraničí,
- b) riadenie zastupiteľských úradov Slovenskej republiky (ďalej len „zastupiteľský úrad“)
- c) styky s orgánmi a predstaviteľmi cudzích štátov v Slovenskej republike a v zahraničí,
- d) efektívne hospodárenie a nakladanie s majetkom Slovenskej republiky v zahraničí, ktorý má vo svojej správe,
- e) koordináciu prípravy a vnútroštátneho prerokovania, uzatvárania, vyhlasovania, vykonávania a vypovedávania medzinárodných zmlúv,
- f) kultúrnu prezentáciu SR v zahraničí,
- g) zahraničnú a bezpečnostnú politiku Slovenskej republiky,
- h) oficiálnu rozvojovú pomoc,
- i) koordináciu realizácie a výkon politik Európskej únie v rámci kompetencií stanovených zákonom,
- j) výkon štátnej politiky vo vzťahu k Slovákom žijúcim v zahraničí,
- k) koordináciu presadzovania obchodno-ekonomických záujmov Slovenskej republiky v zahraničí a medzirezortnú koordináciu prezentácie Slovenskej republiky v zahraničí,
- l) koordináciu plnenia úloh v oblasti ľudských práv.

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR sa podieľa na tvorbe jednotnej štátnej zahraničnej politiky, uskutočňuje túto politiku, vykonáva v rozsahu svojej pôsobnosti štátnu správu a plní ďalšie úlohy ustanovené v ústavných zákonoch, zákonoch a iných všeobecne záväzných právnych predpisoch.

Činnosť ministerstva, ako aj organizácií konsolidovaného celku, je riadená komplexom viacerých zákonov a iných právnych predpisov, z ktorých pre príklad možno uviesť zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov, zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov, zákon č. 100/1996 Z. z. o ochrane štátneho tajomstva v znení neskorších predpisov, zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov a i.

Informácie o fungovaní MZVaEZ SR

Plnenie funkcií štátu

Správca rozpočtovej kapitoly MZVaEZ SR je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť zahraničnej politiky a vzťahy Slovenskej republiky k ostatným štátom a medzinárodným organizáciám.

MZVaEZ plní funkcie štátu v súlade so zákonom č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov. Jeho činnosť prostredníctvom ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí riadi, koordinuje a kontroluje vláda.

Pri plnení svojich úloh sa riadi Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, právne záväznými aktmi Európskej únie, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, uzneseniami vlády Slovenskej republiky, štatútom a organizačným poriadkom ministerstva, zameraním zahraničnej politiky, ktoré nadväzuje na Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky, Plánom legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky a Plánom práce vlády Slovenskej republiky na príslušný rok.

Ako právnická osoba vystupuje vo svojom mene alebo v mene štátu a svojimi príjmami a výdavkami je ako rozpočtová organizácia napojená na štátny rozpočet v zmysle zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov.

MZVaEZ je služobným úradom v zmysle zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe, zákona č. 553/2009 Z. z. o verejnej službe a zákona č. 151/2010 Z. z. o zahraničnej službe v znení zákona č. 403/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Informácie o stave konsolidovaného celku

Konsolidovaný celok kapitoly Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR tvorí v roku 2016 celkovo päť organizácií:

- 1 materská spoločnosť – rozpočtová organizácia MZVaEZ,
- 2 dcérske rozpočtové organizácie SAMRS a ÚSŽZ,
- 1 príspevková dcérska organizácia SÚZA a
- 1 akciová spoločnosť v zakladateľskej pôsobnosti SSDZ.

Účtovný pohľad na stav konsolidovaného celku poskytuje Konsolidovaná účtovná zvierka za rok 2016, ktorú tvorí konsolidovaná súvaha, konsolidovaný výkaz ziskov a strát a konsolidované poznámky.

Rozpočtový pohľad na čerpanie prostriedkov štátneho rozpočtu kapitoly Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR v štruktúre záväzných ukazovateľov z pohľadu ekonomickej, funkčnej a programovej štruktúry poskytuje Štátny záverečný účet za rok 2016.

Limit príjmov kapitoly MZVaEZ SR bol v roku 2016 splnený. Schválený limit príjmov kapitoly vo výške 6 373 092 EUR bol počas roka 2016 upravený na 2 003 092 EUR. Celkové plnenie (vrátane prostriedkov, o ktoré môže kapitola prekročiť limit výdavkov) bolo v objeme 2 076 867,17 EUR, čo predstavuje 103,68 % k upravenému rozpočtu. Plnenie príjmov bez prostriedkov prijatých z USAID (United States Agency for Development) vo výške 59 359,10 EUR predstavuje čiastku 2 017 508,07 EUR. Z uvedeného vyplýva, že kapitola splnila limit príjmov na 100,71 % k schválenému rozpočtu.

Výdavky kapitoly MZVaEZ SR boli skutočne čerpané v objeme 181 383 709,51 EUR, t. j. na 98,36 % k upravenému rozpočtu. Bežné výdavky boli čerpané vo výške 168 624 255,38 EUR (98,43 % k upravenému rozpočtu) a kapitálové výdavky boli čerpané vo výške 12 759 454,13 EUR (97,51 % k upravenému rozpočtu).

Z porovnania prehľadu celkových výsledkov hospodárenia so schváleným a upraveným rozpočtom vyplýva, že kapitola MZVaEZ SR dodržala záväzne stanovený ukazovateľ príjmov a stanovené limity výdavkov štátneho rozpočtu na rok 2016, ako aj záväzný limit počtu zamestnancov.

Priemerný prepočítaný počet zamestnancov v roku 2016 dosiahol 1 278,9 osôb, z toho v ústredí 553,2 osôb a v zahraničí stav 725,7 osôb.

Vývoj konsolidovaného celku je po vecnej stránke určovaný hlavnými úlohami MZVaEZ SR, ktoré zabezpečuje tvorbu, realizáciu a smerovanie zahraničnej a bezpečnostnej politiky SR, primárne v rámci členstva SR v Európskej únii, Organizácii Severoatlantickej zmluvy, Organizácii Spojených národov ako aj prostredníctvom vzťahov SR s ostatnými štátmi, medzinárodnými, medzivládnyimi a mimovládnyimi organizáciami. Vývoj konsolidovaného celku určuje takisto plnenie úloh vyplývajúcich z bilaterálnej a multilaterálnej spolupráce SR s krajinami EU, tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami.

Činnosť konsolidovaného celku nemá vplyv na životné prostredie a zamestnanosť.

Po 31. decembri 2016 nenastali žiadne udalosti osobitného významu, ktoré by si vyžadovali zverejnenie alebo vykázanie v konsolidovanej účtovnej zvierke za rok 2016 alebo vo výročnej správe.

Konsolidovaná účtovná závierka bola zostavená za predpokladu nepretržitého trvania všetkých účtovných jednotiek konsolidovaného celku.

Konsolidovanému celku nevznikli v roku 2016 náklady spojené s oblasťou výskumu a vývoja. Výdavky v rámci funkčnej klasifikácie 0150 – výskum a vývoj v oblasti všeobecných verejných služieb boli čerpané jedine prostredníctvom poskytnutých dotácií súlade so zákonom č. 545/2010 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MZVaEZ SR a „Výnosom MZVaEZ SR č. 66/2011 z 8. marca 2011 o zložení komisie, rozhodovaní komisie, organizácii práce, postupe komisie pri vyhodnocovaní žiadostí a o kritériách na vyhodnocovanie žiadostí o poskytnutie dotácií“ formou bežných transferov (kategória 640) vo výške 111 000 EUR.

V roku 2016 nedošlo k nadobúdaniu vlastných akcií. Návrh na rozdelenie zisku z roku 2015 sa vzťahoval iba na Správu služieb diplomatickému zboru, a. s., ktorý z výsledku hospodárenia vo výške 242 570 EUR odviedol materskej účtovnej jednotke dividendy vo výške 205 489 EUR.

Účtovná jednotka nemá organizačnú zložku v zahraničí.

**Konsolidovaná účtovná závierka MZVaEZ SR k 31. 12. 2016
a správa audítora**